

Devlet Sur'u Yeniden Yaşamla Buluşturdu

Diyarbakır'ın Sur ilçesinde, 9 Mart 2016'dan bu yana terörün neden olduğu tahribatın ve vatandaşların mağduriyetinin giderilmesi için hayata geçirilen projelerle büyük bir dönüşüm yaşandı. - 09.03.2019

Diyarbakır'da PKK'lı teröristlerce düzenlenen saldırılarda adeta yıkıma uğrayan Sur ilçesi yeniden yaşamla buluşturuldu.

AA muhabirinin derlediği bilgilere göre, Sur'da 28 Kasım 2015'te Diyarbakır Baro Başkanı Tahir Elçi'nin hayatını kaybettiği, polis memurları Ahmet Çiftaslan ve Adem Erdur'un şehit edildiği saldırının ardından terör örgütü PKK'ya yönelik başlatılan “Bayrak-12 Sur Müsterek Özel Birlik Operasyonu” 103'üncü gününde 9 Mart 2016'da başarıyla tamamlandı.

Güvenlik güçlerinin kararlı mücadelesi sonucu 300 teröristin etkisiz hale getirildiği, çok sayıda uzun namlulu silah, roketatar, el yapımı patlayıcı ve el bombasının ele geçirildiği operasyonda 206 çukur kapatıldı, 365 el yapımı bomba düzeneği imha edildi.

Tarihi surları ve Hevsel Bahçeleri ile UNESCO Dünya Kültür Miras Listesi'nde yer alan, farklı medeniyetler ve dönemlere ait cami, kilise, kale, han, ev, çarşı ve köprü olmak üzere 612 kültür varlığı bulunan Sur'da operasyonlarla sıkıştırılan PKK'lı teröristler, tarihi dokuya zarar verdi.

Teröristlerin saldırısında, şehrin ilk Osmanlı eseri Fatih Paşa (Kurşunlu) Camisi'nde çıkan yangın nedeniyle büyük çapta hasar oluştu. Tarihi Fatih Paşa, Arap Şeyh, Hacı Hamit ve Hasırlı camileri ile Ermeni Katolik, Ermeni Protestan, Surp Giragos ile Mar Petyun Keldani kiliseleri çevresinde teröristlerce çok sayıda patlayıcı tuzaklanması sonucu zarar gördü.

Okulları tahrip ettiler

Süleyman Nazif Anaokulu, Yavuz Selim Ortaokulu, Mardinkapı İlk ve Ortaokulunu ateşe veren teröristler, öğrencileri de mağdur etti. İlçedeki 7 okulda bini aşkın öğrenci, terör saldırıları nedeniyle eğitimine ara vermek zorunda kaldı. Bu öğrencilerin bir bölümü, terör saldırıları nedeniyle aileleriyle yerleştikleri farklı il ve ilçelerdeki okullarda misafir olarak eğitimlerini sürdürdü.

Aileler evlerini zorla terk etti

Terör saldırılarından duydukları endişeyle 6 mahallede yaklaşık 4 bin 500 aile evlerini terk etmek zorunda kaldı. Mağdur binlerce aileye Başbakanlık'tan gönderilen ödeneğin yanı sıra Diyarbakır Valiliği Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfınca da yardım yapıldı. Kalacak yeri olmayan aileler ise Valilik tarafından kentteki otellerde misafir edildi.

Esnaf işportacı oldu

Şehrin “alışverişin merkezi” olarak nitelendirilen Sur'da terör saldırıları nedeniyle esnaf iş yerlerini açamadı. Bazı esnaf dükkanlarından alabildikleri ürünleri başka bölgelerde kaldırımlarda açtıkları tezgahlarda satmaya çalıştı. Bazıları ise iş yerinden alabildiği ürünleri satabilmek için kentin farklı ilçelerinde dükkan kiraladı.

İş yerlerini açamayan 582 kiracı için o dönem kira artışı yapmayan Vakıflar Genel Müdürlüğü, esnafın Kasım 2015 ila Nisan 2016 tarihlerindeki kira borçlarını da affetti.

“Cazibe merkezi”ne dönüşüyor

Terör örgütü PKK'ya yönelik “Bayrak-12 Sur Müşterek Özel Birlik Operasyonu”nun tamamlandığı 9 Mart 2016'dan bu yana terörün neden olduğu tahribat ve vatandaşın mağduriyetinin giderilmesi için çok sayıda proje hayata geçirildi.

Tarih boyunca 33 medeniyete ev sahipliği yapan ancak teröristlerin çukur kazıp bombalı saldırı düzenlemesi sonucu büyük hasar gören ilçenin yeniden “cazibe merkezi” haline getirilmesi için Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Vakıflar Genel Müdürlüğü ve diğer ilgili kurumlarca hazırlanan projeler birbiri ardına uygulanıyor.

63 hektar “terörden zarar gören alan” olarak tespit edildi

Saldırılarda 3 bin 695 bina ile 17 anıtsal tescilli ve 638 korunmaya değer yapının hasar görmesi sonucu adeta “virane” hale gelen Cevatpaşa, Dabanoğlu, Fatihpaşa, Hasırlı, Savaş ve Cemal Yılmaz mahallelerinin teröristlerden temizlenmesinden sonra başlatılan

Çalışmalarda, 187 hektarlık alanın ilk olarak 63 hektarlık kısmı “terörden zarar gören alan” olarak tespit edildi.

Bu alandaki altyapıda zarar gören 12 kilometrelik kanalizasyon, 11 kilometrelik içme suyu ile 9 kilometrelik yağmur suyu şebeke hattı yenilendi, Sur çevresinde 1856 metre yol yapıldı.

115 dönüm gecekondudan temizlendi

Hazreti Süleyman Camisi'nin çevresini kapsayan 115 dönümlük alan, gecekondulardan temizlendi. Sur'un yeniden ihya edilmesi amacıyla tarihi Hazreti Süleyman Camisi'nin çevresinde yürütölen çalışmayla öncesinde çirkin yapılar ve gecekondularla dolu, yıkık harabe, içine girilemez 115 dönümlük alan, rekreasyon çalışması sonrasında halkın hizmetine açıldı.

İlçede, 27 şehit sahabenin de metfun olduğu Hazreti Süleyman Camisi'nin çevresindeki alanda gerçekleştirilen rekreasyon çalışması, vatandaşın büyük beğenisini kazandı.

113 milyon lira yardım

Evleri zarar gören vatandaşlar için ölgüzeli ve Ükuyu mevkisinde TOKİ tarafından 5 bin 637 konut inşa edildi.

Terör mağduru ailelere yaklaşık 113 milyon lira tutarında kira ve eşya yardımı yapıldı. Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca ilçede terör olaylarında zarar gören alanda yapımı planlanan 1500 geleneksel Diyarbakır evinden 578'i ihale edildi, 44'ünün inşası tamamlandı.

Koruma Amaçlı İmar Planı kapsamında Suriçi'ndeki yapılar, tarihi surlardan yüksek olmayacak. Maksimum yükseklikler, konutta 2, ticaret alanlarında ise 3 kat olarak planlanıyor. Uygulamalar bu kapsamda yürütölüyor, yüksek katlı ve dokuya uymayan kamu binaları dahil tüm binalar da yıkılıyor.

Aslına uygun restore edildi

Farklı din, költür ve dile sahip insanların tarih boyunca bir arada, kardeşçe yaşadığı, ezan sesinin an sesine karıştığı Sur'da, teröristlerin saldırılarında hasar gören ibadethanelerin onarılması için başlatılan çalışmalar sürüyor.

Aralarında Fatih Paşa (Kurşunlu) ve Şeyh Mutahhar camileri ile Dört Ayaklı Minare, mülkiyeti Vakıflar Genel Müdürlüğüne ait Ermeni Protestan Kilisesi'nin de yer aldığı 21

tarihi mirastan 18'i restore edildi. Diğer 3 eserin ise onarımı sürüyor.

Aynı bölgede yer alan Surp Giragos ile Mar Petyun Keldani kiliseleri, cemaat vakıflarında yeterli ödeneğin bulunmaması üzerine onarılamadı. Cemaat vakıflarının yöneticilerinin talebi üzerine devreye giren Çevre ve Şehircilik Bakanlığı söz konusu kiliseleri restore etme kararı aldı. Vakıflar Genel Müdürlüğü söz konusu kiliselerin de onarımı için ihale yaptı.

Millet bahçesi yapılıyor

Ongözlü Köprü'nün de bulunduğu bölgenin karşısında yer alan, türbe bulunması nedeniyle de kutsal kabul edilen Kırklar Dağı'nın yamacındaki 33 hektar alanda uygulanan "Dicle Vadisi Rekreasyon Alanı Projesi" ile Diyarbakır önemli ölçüde ihtiyaç duyulan yeşil alana kavuştu.

Sur'un eteklerinde yaklaşık 24 milyon lira kaynakla yapımına başlanan ve ay sonunda tamamlanacak millet bahçesiyle de Diyarbakır'a 150 dönüm yeşil alan kazandırılmış olacak.

Caddelerin çehresi değişti

Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca ihalesi ve sözleşmesi yapılan, Suriçi'nin en işlek caddeleri Gazi, Melik Ahmet ve İzzetpaşa ile tarihi Yanık Çarşı'nın "Sokak Sağıklaştırma Projesi" kapsamında yenileme çalışmaları tamamlandı.

Projeyle 550 iş yerinin cephesinin yenilenmesi sayesinde turizm ve ticaret aksı olan 3 cadde önemli bir çekim merkezi ve cazibe alanı haline geldi.

Öğrenciler okullarına kavuştu

Sur Kaymakam Abdullah Çiftçi AA muhabirine yaptığı açıklamada, güvenlik güçlerince gerçekleştirilen operasyon sayesinde söz konusu mahallelerin teröristlerden temizlendiğini anımsattı.

Ardından mahallelerde zarar gören altyapı ve binalar ile tarihi ve kültürel yapıların onarımına başlandığını dile getiren Çiftçi, terörden zarar gören Alpaslan İmam Hatip Lisesi ile Alpaslan Orta Okulunun onarımının tamamlanarak, eğitime yeniden açıldığını hatırlattı.

Gazi, İzzet Paşa ve Melik Ahmet caddelerinin sokak sağıklaştırma ve cephe yenileme çalışmaları sayesinde çok güzel bir görünüme kavuştuğunu aktaran Çiftçi, esnaf ve

vatandaşın da bundan büyük memnuniyet duyduğunu kaydetti.

Mahallelerdeki binaların inşa ve ihale sürecinin devam ettiğini anlatan ifti, 2 katlı 1500 konuttan 578'inin ihalesinin yapıldığını belirtti.

“3 bin 200 aileye aylık bin lira kira yardımı yapılıyor”

Hasırlı Mahallesinde 44 konutun tamamlandığını dile getiren ifti, şöyle dedi:

“Sur'da devlet tüm kurumlarıyla yoğun çalışma yrtlyor. Halen 3 bin 200 aileye aylık bin lira kira yardımı yapılıyor. Bugüne kadar gerçekleştirilen projelerin tutarı 2 milyar liranın üzerinde. Tamamlandığında 3 milyar liranın üzerinde bir harcama yapılacak. 3 milyar liranın üzerinde harcamayla Sur her yönüyle turizme kazandırılmış olacak.”

“Diyarbakır'ın bu huzura sahip çıkması lazım”

Kaymakam ifti, ilçede artık huzurun hakim olduğunu vurgulayarak, “Sur'da artık bomba sesi değil, Diyarbakır müziğinin, çocukların sesini duyuyoruz. Diyarbakır'ın bu huzura sahip çıkması lazım. Huzura sahip çıkarsak dünyanın en cazip şehirlerinden biri olacak.” şeklinde konuştu.

“Dkkanlarımızın değeri 2 katına ıktı”

Esnaf Adil Aydın, 3 yıl önce teröristlerin ilçedeki tarihi eserleri, okul ve iş yerlerini tahrip ettiğini ifade ederek, “Devlet geldi tahrip olan yerleri tek tek onardı. Hala 3 bin 200 aileye kira yardımı yapılıyor. İşte devlet budur. Bir kuruş dahi alamadan iş yerlerimizin dış cephe, aydınlatma ve tavanını yeniden yaptılar. Dkkanlarımızın değeri 2 katına çıktı.” diye konuştu.

“Terör rgt bölgeyi Suriye'ye dönüştürmek istedi.” diyen Aydın, “Kimse bizi blemeyecek, Türk ve Kürtlere huzursuzluk veremeyecekler.” ifadesini kullandı.

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: etin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 ankaya ANKARA